

PAKIET MATERIAŁÓW DYDAKTYCZNYCH

do kształcenia na odległość dla nauczycieli
języka polskiego szkoły ponadpodstawowej

Projekt „Wsparcie placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych w realizacji zadań związanych z przygotowaniem i wsparciem nauczycieli w prowadzeniu kształcenia na odległość”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Materiał opracowany w ramach grantu przez Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Katowicach - konsultanta Mirellę Zajęgę

PAKIET MATERIAŁÓW DYDAKTYCZNYCH
do kształcenia dla nauczycieli
języka polskiego

Materiał opracowany w ramach grantu przez Mirellę Zajegę

W nauczaniu zdalnym niezmiernie ważne jest restrykcyjne stosowanie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy umysłowej uczniów.

Należą do nich przede wszystkim:

- Unikanie sytuacji, w której uczeń będzie nadmiernie obciążony pracą przed monitorem ekranowym. Wynika z tego konieczność ograniczeń w zadawaniu uczniom prac domowych realizowanych wyłącznie przy użyciu sprzętu komputerowego.
- Takie konstruowanie lekcji on-line aby uwzględniać fizjologiczne uwarunkowania możliwości utrzymania przez uczniów koncentracji maksymalnie przez okres 30 minut. Dlatego też lekcja on-line powinna trwać do 30 minut. Nauczyciel zobowiązany jest dobrać tak treści nauczania (korzystając np. z e-lekcji na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej), aby wyznaczony czas był wystarczający.

W dalszej części zajęć (po upływie 30 minut) należy przewidzieć pracę samodzielną ucznia, np. rozwiązanie krótkiego interaktywnego zadania, zapoznanie się ze wskazanym przez nauczyciela materiałem. Ten czas można również przeznaczyć na pytania uczniów, rozwiązywanie ich problemów, a więc na konsultacje. Nauczyciel, mimo samodzielnej pracy ucznia musi być cały czas dostępny online.

Bardzo dobrą metodą w pracy zdalnej jest również praca grupowa uczniów, o ile stosowane narzędzia to umożliwiają. Należy przy tym podkreślić, że obecnie dostępność narzędzi umożliwiających pracę grupową jest tak oczywista, że ich brak nie może być usprawiedliwieniem zaniechań (vide narzędzia Google).

Jednym z istotnych problemów w nauczaniu zdalnym jest ocenianie. Aby ocenianie było prawidłowe i nie budziło żadnych wątpliwości, nauczyciel zobowiązany jest dobrać poziom zadania i czas na jego wykonanie, tak, aby uwzględnić możliwości psychofizyczne ucznia.

Nauczyciel musi również zwracać baczną uwagę na to, aby na ocenę merytoryczną zadania nie wpływały ewentualne problemy ucznia z narzędziami komunikacyjnymi, które nauczyciel wykorzystuje do przeprowadzenia lekcji (w tym oceniania).

Mirella Zajega

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA: liceum/technikum, zakres podstawowy i rozszerzony

PRZEDMIOT: język polski

TEMAT:

„Gdy dzieło przestaje być własnością artysty” – historia *Murów*

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE:

Podstawa programowa:

I. Kształcenie literackie i kulturowe

1. Kształtowanie dojrzałości intelektualnej, emocjonalnej i moralnej uczniów.
2. Rozumienie historii literatury i dziejów kultury jako procesu, a także dostrzeganie roli czynników wewnętrznych i zewnętrznych wpływających na ten proces.
3. Rozumienie konieczności zachowania i rozwoju literatury i kultury w życiu jednostki oraz społeczeństwa.
5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii.
6. Kształtowanie różnorodnych postaw czytelniczych: od spontanicznego czytania do odbioru opartego na podstawach naukowych.
7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury oraz innych tekstów kultury, a także ich wzajemnej korespondencji.
8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich i tekstów kultury na różnych poziomach: dosłownym, metaforycznym, symbolicznym, aksjologicznym.
10. Budowanie systemu wartości na fundamencie prawdy, dobra i piękna oraz szacunku dla człowieka.
11. Kształcenie umiejętności rozpoznawania i wartościowania postaw budujących szacunek dla człowieka (np. wierność, odpowiedzialność, umiar) oraz służących budowaniu wspólnot: państwowej, narodowej, społecznej (np. patriotyzm, sprawiedliwość, obowiązkowość, szlachetność, walka, praca, odwaga, roztropność).

II. Kształcenie językowe

2. Wzbogacanie umiejętności komunikacyjnych, stosowne wykorzystanie języka w różnych sytuacjach komunikacyjnych.
3. Funkcjonalne wykorzystywanie wiedzy o języku w odczytaniu sensów zawartych w strukturze głębszej tekstów literackich i nieliterackich.
5. Uwrażliwianie na piękno mowy ojczystej, wspomaganie rozwoju kultury językowej, doskonalenie umiejętności posługiwania się poprawną polszczyzną.

III. Tworzenie wypowiedzi

1. Doskonalenie umiejętności wyrażania własnych sądów, argumentacji i udziału w dyskusji.
2. Wykorzystanie kompetencji językowych i komunikacyjnych w wypowiedziach ustnych i pisemnych.
3. Kształcenie umiejętności formułowania i uzasadniania sądów na temat dzieł literackich oraz innych tekstów kultury.
4. Doskonalenie umiejętności retorycznych, w szczególności zasad tworzenia wypowiedzi spójnych, logicznych oraz stosowania kompozycji odpowiedniej dla danej formy gatunkowej.

IV. Samokształcenie

1. Rozwijanie zainteresowań humanistycznych.
2. Doskonalenie umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji, w tym zasobów cyfrowych, oceny ich rzetelności, wiarygodności i poprawności merytorycznej.
3. Kształcenie nawyków systematycznego uczenia się, porządkowania zdobytej wiedzy i jej pogłębiania oraz syntezy poznanego materiału.
4. Wyrabianie nawyku samodzielnej, systematycznej lektury.
5. Rozwijanie uzdolnień i zainteresowań poprzez udział w różnych formach aktywności intelektualnej i twórczej.
7. Rozwijanie umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną w poszukiwaniu, porządkowaniu i wykorzystywaniu pozyskanych informacji.

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE:

Podstawa programowa:

Zakres podstawowy

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:
2. rozpoznaje konwencje literackie i określa ich cechy w utworach (fantastyczną, symboliczną, mimetyczną, realistyczną, naturalistyczną, groteskową);
3. rozróżnia gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i synkretyczne, w tym: gatunki poznane w szkole podstawowej oraz epos, odę, tragedię antyczną, psalm, kronikę, satyrę, sielankę, balladę, dramat romantyczny, powieść poetycką, a także odmiany powieści i dramatu, wymienia ich podstawowe cechy gatunkowe;

- 4) rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego poznane w szkole podstawowej oraz środki znaczeniowe: oksymoron, peryfrazę, eufonię, hiperbolę; leksykalne, w tym frazeologizmy; składniowe: antytezę, paralelizm, wyliczenie, epiforę, elipsę; wersyfikacyjne, w tym przerzutnię; określa ich funkcje;
- 5) interpretuje treści alegoryczne i symboliczne utworu literackiego;
6. rozpoznaje w tekstach literackich: ironię i autoironię, komizm, tragizm, humor, patos; określa ich funkcje w tekście i rozumie wartościujący charakter;
- 9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami epoki literackiej, zjawiskami społecznymi, historycznymi, egzystencjalnymi i estetycznymi; poddaje ją refleksji;
13. porównuje utwory literackie lub ich fragmenty, dostrzega kontynuacje i nawiązania w porównywanych utworach, określa cechy wspólne i różne;
- 14) przedstawia propozycję interpretacji utworu, wskazuje w tekście miejsca, które mogą stanowić argumenty na poparcie jego propozycji interpretacyjnej;
- 15) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, szczególnie kontekst historycznoliteracki, historyczny, polityczny, kulturowy, filozoficzny, biograficzny, mitologiczny, biblijny, egzystencjalny;
- 16) rozpoznaje obecne w utworach literackich wartości uniwersalne i narodowe; określa ich rolę i związek z problematyką utworu oraz znaczenie dla budowania własnego systemu wartości.

2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:

2. analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl, sposób prowadzenia wyводу oraz argumentację;

III. Tworzenie wypowiedzi.

2. Mówienie i pisanie. Uczeń:

- 1) zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie;

IV. Samokształcenie.

1. rozwija umiejętność pracy samodzielnej między innymi przez przygotowanie różnorodnych form prezentacji własnego stanowiska;
2. porządkuje informacje w problemowe całości poprzez ich wartościowanie; syntetyzuje poznawane treści wokół problemu, tematu, zagadnienia oraz wykorzystuje je w swoich wypowiedziach;
6. wybiera z tekstu odpowiednie cytaty i stosuje je w wypowiedzi;
9. wykorzystuje multimedialne źródła informacji oraz dokonuje ich krytycznej oceny;

10. gromadzi i przetwarza informacje, sporządza bazę danych;
11. korzysta z zasobów multimedialnych, np. z: bibliotek, słowników online, e-booków, autorskich stron internetowych; dokonuje wyboru źródeł internetowych, uwzględniając kryterium poprawności rzeczowej oraz krytycznie ocenia ich zawartość;

Lektura obowiązkowa

49) powojenna piosenka literacka – wybrane utwory Ewy Demarczyk, Jacka Kaczmarskiego, Wojciecha Młynarskiego, Agnieszki Osieckiej oraz wybrane teksty Kabaretu Starszych Panów.

Zakres rozszerzony

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń: spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:

13) rozumie i określa związek wartości poznawczych, etycznych i estetycznych w utworach literackich.

METODY PRACY:

- techniki multimedialne,
- metoda rozmowy kierowanej,
- mapa myśli,
- lekcja odwrócona,
- analiza i interpretacja

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- MS Teams,
- aplikacja Whiteboard,
- You Tube
- Zintegrowana Platforma Edukacyjna

- PRZEWIDYWANY CZAS:

2 x 45 minut

ZADANIE DOMOWE POPRZEDZAJĄCE LEKCJĘ:

- przypomnij sobie tekst *Pieśni Wajdeloty* z powieści poetyckiej Adama Mickiewicza *Konrad Wallenrod*

<https://zpe.gov.pl/a/moralne-i-niemoralne-strategie-walki-konrad-wallenrod-adama-mickiewicza/DFD4QBiWc> [dostęp: 28.09.2021]

- przypomnij sobie znaczenie słowa *bard* – możesz skorzystać z zaproponowanych źródeł lub poszukać w innych

https://www.wsjp.pl/index.php?id_hasla=99846&id_znaczenia=5241924&l=3&ind=0

[dostęp: 28.09.2021] <https://zpe.gov.pl/a/wprowadzenie/D1EBN1Rqe> [dostęp:

28.09.2021] <https://bardowiepolscy.pl/> [dostęp: 28.09.2021]

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ:

- Rozpoczęcie zajęć na platformie MS Teams, powitanie i sprawdzenie obecności,

- Wprowadzenie:

1. zgodnie z metodą lekcji odwróconej uczniowie przypomnieli sobie *Pieśń Wajdeloty* z *Konrada Wallenroda* Adama Mickiewicza (wyświetlam tekst

<https://zpe.gov.pl/a/moralne-i-niemoralne-strategie-walki-konrad-wallenrod-adama-mickiewicza/DFD4QBiWc> [dostęp: 28.09.2021]) - rozpoczynamy od rozmowy na

temat roli pieśni i poezji w życiu narodu, posługujemy się cytatami, między innymi:

„O wieści gminna! Ty arko przymierza

Między dawnymi i młodszymi laty”

„Płomień rozgryzie malowane dzieje,

Skarby mieczowi spustoszą złodzieje,

Pieśń ujdzie cało!”

2. z poziomu MS Teams korzystam z aplikacji Whiteboard – na tablicy, którą wcześniej nazwałam *Rola pieśni w życiu narodu* uczniowie wpisują lub wklejają wnioski, np.

- *Pieśń Wajdeloty* przybliżyła Konradowi obraz ojczyzny,

- wzbudziła w słuchającym uczucia patriotyczne,

- odkryła prawdę o dziejach narodu litewskiego i życiu Konrada,

- przechowywała w czasie niewoli informacje dla przyszłych pokoleń,

- była spoiwem łączącym tradycję ze współczesnością,

- była skarbnicą ducha narodu ...

3. Od roli pieśni przechodzimy do określenia roli poety – wajdeloty, pieśniarza, barda. Metodą rozmowy kierowanej budujemy obraz barda (zadanie domowe i podane linki)

„Bardowie to poeci i pieśniarze pierwotnie działający w starożytnej Galii oraz wśród celtyckich plemion Irlandii i Szkocji. Przebywając na dworach książęcych, bardowie wchodziłi w skład warstwy kapłańskiej - tworzyli poematy deklamowane przy akompaniamencie instrumentów muzycznych, opiewające bohaterskie czyny rycerzy. W kolejnych epokach postać barda zaczęła być utożsamiana z poetami wzbudzającymi swą twórczością uczucia patriotyczne i zagrzewającymi do walki o

wolność. Byli komentatorami rzeczywistości, głosem pokolenia, często dysydentami, biorącymi czynny udział w walce z reżimami”.

<https://zpe.gov.pl/a/wprowadzenie/D1EBN1Rqe> [dostęp: 28.09.2021]

4. W aplikacji Whiteboard nauczyciel otwiera tablicę zatytułowaną *Rola barda*,
5. Uczniowie zapisują lub wklejają na tablicy *Rola barda*, np.:
 - towarzyszy narodowi,
 - czuje jego ducha,
 - upomina się o godność jednostki,
 - upomina się o wolność,
 - budzi ducha narodu, patriotyzm,
 - komentuje dawną i współczesną historię kraju,
 - wyśpiewuje niepokoje i rozterki ludzi wśród których żyje,
 - jest głosem pokolenia
6. Wymieniamy słynnych bardów, np.:
 - Włodzimierz Wysocki,
 - Bułat Okudźawa,
 - Bob Dylan,
 - Jacques Brel,
 - Georges Brassens,
 - Serge Gainsbourg,
 - Jaromir Nohavica,
 - Przemysław Gintrowski,
 - Jacek Kaczmarski,
 - Luis Lliac Grande,
 - <https://bardowiepolscy.pl/> [dostęp: 28.09.2021]
7. Nauczyciel krótko przedstawia sylwetkę katalońskiego barda: Lluís'a Llach'a i Grande (ur. 1948), historię pieśni *L'estaca (Pa)*, okoliczności jej powstania, zakaz śpiewania itd.

Lluís Llach i Grande - kataloński bard, działający w antyfaszystowskim ruchu przeciwko rządowi gen. Franco. Jest twórcą pieśni "L'Estaca" ("Pa"), która bardzo szybko zyskała popularność w Hiszpanii, artysta śpiewał ją jako protest przeciwko dyktaturze gen. Franco. Władzom się to nie podobało, cenzura zakazała mu

wykonywania tego tekstu, zakaz nie dotyczył na szczęście melodii. Na koncertach Lliach grał melodię na gitarze, a publiczność z zapalonymi świecidełkami śpiewała. W czasie demonstracji często nucono samą melodię. Artysta był represjonowany i w 1971 musiał opuścić rodzinną Katalonię, wrócił w 1976 roku, po śmierci gen. Franco.

8. Wyświetla tekst i tłumaczenie pieśni

https://www.tekstowo.pl/piosenka,lluis_llach,l_8217_estaca_1.html [dostęp: 28.09.2021]

9. Zwraca uwagę na powiązania z historią i sytuacją polityczną Hiszpanii w czasie, gdy ta pieśń była śpiewana, wyjaśnia tytuł „Pal” w piosence L. Lliacha to element konstrukcyjny garoty, której XX-wieczny gen. Franco używał do mordowania m.in. baskijskich separatystów. Pal był na placu kaźni nad ziemią. Skazańca sadzano na krzeselku przystającym do pala, opasywano szyję sznurem przeciągniętym przez otwory w palu; końcówki sznura kat skręcał powolnymi ruchami... Potworna śmierć. Tak stracono bodajże 6 Basków z ETA”.

<https://biencycka.com/blog/?p=4810&cpage=1> [dostęp: 28.09.2021]

- Wspólne oglądanie filmiku: Lluís Llach - L'Estaca

<https://www.youtube.com/watch?v=aX4eZ1fpYwA> [dostęp: 28.09.2021]

(czas trwania: 4 minuty 44) – tekst jest po hiszpańsku, ale został zilustrowany plakatami i zdjęciami, które wiele tłumaczą)

- Piosenka Lliacha stała się powszechnie znana w Katalonii, stała się wyrazem protestu przeciwko dyktaturze

Oglądanie fragmentu innego nagrania tego samego utworu (chodzi o pokazanie reakcji publiczności – by zrozumieć potem u Kaczmarek „świec tysiące palili mu”)

- Wykonywanie tekstu utworu *L'estaca* zostało zakazane przez władze – na demonstracjach nucono samą melodię, co znalazło odzwierciedlenie w tekście Kaczmarek („sama melodia bez słów / niosła ze sobą starą treść”), a na koncertach Lliach zaczął wykonywać ten utwór jako ostatni, grał samą melodię, a publiczność śpiewała z zapalonymi świecidełkami w rękach

<https://www.youtube.com/watch?v=vNSKik-Tuv0> [dostęp: 28.09.2021]

lub

https://www.youtube.com/watch?v=o4g_Oq3EiUM [dostęp: 28.09.2021]

Nauczyciel opowiada o sytuacji Polski w latach 70. i 80. -

<https://zpe.gov.pl/a/przeczytaj/DwxdHwR7w> [dostęp: 28.09.2021]

i o Jacku Kaczmarskim

<https://zpe.gov.pl/a/audiobook/DZWsEyDwt> [dostęp: 28.09.2021]

- „Jacek Kaczmarski nie przetłumaczył *L'estaca* na język polski, napisał nowy tekst
- Pieśń była wykonywana pierwotnie przez Jacka Kaczmarskiego, Przemysława Gintrowskiego i Zbigniewa Łapińskiego jako finał programu *Mury*.
- W latach 80. XX wieku zdobyła wielką popularność w polskim podziemiu antykomunistycznym.
- W 1980 roku, gdy narodziła się Solidarność, *Mury* stały się hymnem związkowców.
- J. Kaczmarski: „Słuchałem kiedyś płyty Katalończyka Lluisa Llacha, który to śpiewa, a 10 tysięcy ludzi powtarza refren. Tekst tam jest inny, o wrywaniu pała, do którego są przywiązani ludzie, ale motyw jakby ten sam”

<http://piesnienepokornych.polskieradio.pl/II> [dostęp: 28.09.2021]

- Nauczyciel wyświetla tekst *Murów* <https://zpe.gov.pl/a/sprawdz-sie/DXsIXoVZz> [dostęp: 28.09.2021]

Polecenie: przeczytajcie tekst

- “Mury” Kaczmarskiego to autorski tekst, nie są ani tłumaczeniem, ani adaptacją,
- Są w nim odniesienia do pieśni Llacha, np. “Świec tysiące palili mu”, czy “on wciąż śpiewał i grał”.
- Kaczmarski nawiązując do katalońskiej walki o wolność zwraca uwagę na rolę pieśni
Zanim przejdziemy do interpretacji, posłuchajmy utworu w wykonaniu Jacka Kaczmarskiego

<https://www.bing.com/videos/search?q=mury+jacka+kaczmarskiego&ru=%2fvideos%2fsearch%3fq%3dmury%2bjacka%2bkaczmarskiego%26qpvt%3dmury%2bjacka%2bkaczmarskiego%26FORM%3dVDRE&qpvt=mury+jacka+kaczmarskiego&view=detail&mid=6204E6FDE18B7DA4EF1B6204E6FDE18B7DA4EF1B&&FORM=VDRVRV>

[dostęp: 28.09.2021]

- W formie rozmowy kierowanej uczniowie tworzą interpretację *Murów* Kaczmarskiego, linearnie omawiają każdą zwrotkę, wskazując nawiązania do utworu *L'estaca* i katalońskiego barda.
- Uczniowie zwracają uwagę na budowę pieśni,

- Nauczyciel podsumowuje wypowiedzi uczniów, zwraca uwagę, że, *L'Estaca* wymknęła się z rąk Llacha i *Mury* z rąk Kaczmarskiego, stały się własnością społeczną i żyją własnym życiem. *Mury* śpiewano w okresie stanu wojennego. Nielegalna radiostacja Radio Solidarność rozpoczynała audycje właśnie tą pieśnią.
 - Więźni związkowcy zmienili jej zakończenie, aby brzmiało mniej pesymistycznie.
 - Gorzka, paradoksalna wymowa ostatniej zwrotki bywała powszechnie pomijana przez odbiorców: „A mury rosły, rosły, rosły, łańcuch kołysał się u nóg”.
 - Ludzie woleli śpiewać: „A mury runą, runą, runą i pogrzebią stary świat”.
- Nauczyciel cytuje lub omawia wypowiedź Jacka Kaczmarskiego:
- *„Ja 'Mury' napisałem w 1978 roku jako utwór o nieufności do wszelkich ruchów masowych. Usłyszałem nagranie Lluísa Llacha i śpiewający, wielotysięczny tłum i wyobraziłem sobie sytuację - jako egoista i człowiek, który ceni sobie indywidualizm w życiu - że **ktoś tworzy coś bardzo pięknego, bo jest to przepiękna muzyka, przepiękna piosenka, a potem zostaje pozbawiony tego swojego dzieła, bo ludzie to przechwytyją. Dzieło po prostu przestaje być własnością artysty i o tym są 'Mury'. I ballada ta sama siebie wywróżyła, bo z nią się to samo stało. Stała się hymnem, pieśnią ludzi i przestała być moja**”.*

Jacek Kaczmarski,

<https://quotepark.com/pl/cytaty/405954-jacek-kaczmarski> [dostęp: 28.09.2021]

- Nauczyciel pokazuje uczniom kolejną odsłonę tej pieśni:

Mury Kaczmarskiego zostały przetłumaczone na język rosyjski i białoruski. Pieśń była śpiewana w czasie antyrządowych protestów na Białorusi w 2020 roku, posłuchajcie

<https://www.bing.com/videos/search?q=mury+bia%25c5%82oru%25c5%9b&ru=%2fvideos%2fsearch%3fq%3dmury%2bbia%25c5%2582oru%25c5%259b%26FORM%3dHDRS%26FORM%3dHRS&view=detail&mid=CFC061D59B8C0274E0B0CFC061D59B8C0274E0B0&FORM=M=VDRVSR> [dostęp: 28.09.2021]

(czas trwania 4,13)

EWALUACJA ZAJĘĆ:

Wybierz jedno zadanie dla siebie i wykonaj

1. Test - Sprawdź się, oceń prawdziwość zdań
<https://zpe.gov.pl/a/spawdz-sie/DXsIXoVZz> [dostęp: 28.09.2021]
2. Wyjaśnij, dlaczego Jacka Kaczmarskiego określano bardem „Solidarności” – nagraj swoją wypowiedź na urządzeniu mobilnym i prześlij plik nauczycielowi

3. Zastanów się, czy tekst *Murów* Jacka Kaczmarskiego zdezaktualizował się, czy może posiada wymowę uniwersalną. Jak ty go rozumiesz - młody człowiek żyjący w XXI wieku? Przedstaw swoje stanowisko w formie pisemnej.

BIBLIOGRAFIA:

Analogie polsko-hiszańskie *Mury* i *L'estaca*

<https://www.youtube.com/watch?v=uSchajA2MvM> [dostęp: 28.09.2021]

Gajda Krzysztof, *Jacek Kaczmarski. To moja droga*, Wrocław 2009. [dostęp:

Gajda Krzysztof, *Mury*, [w:] *Jacek Kaczmarski w świecie tekstów*, Poznań 2013.

zasoby multimedialne zawarte na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej: „A śpiewak także był sam” – *Jacek Kaczmarski*, <https://zpe.gov.pl/b/a-spiewak-takze-byl-sam--jacek-kaczmarski/PggIWmkwd> [dostęp: 28.09.2021]

Lluís Llach - *L'estaca* (1976 - Palau dels Esports de Barcelona)

<https://www.youtube.com/watch?v=vNSKik-Tuv0> [dostęp: 28.09.2021]

Llach *L'estaca*, pod filmem tekst w języku katalońskim

<https://www.youtube.com/watch?v=yyNCLnmyq6M> [dostęp: 28.09.2021]

Mury, Solidarność

<https://www.youtube.com/watch?v=fp8UsxCitqw> [dostęp: 28.09.2021]

Mury trio: Kaczmarski, Gintrowski, Łapiński

<https://www.youtube.com/watch?v=hwD6i9eOiYE> [dostęp: 28.09.2021]

Mury Jean Michel Jarre Stocznia Gdańska

<https://www.youtube.com/watch?v=DVJOPiokeL4> [dostęp: 28.09.2021]

Mury po białorusku

<https://www.youtube.com/watch?v=FQz3NazwkUc> [dostęp: 28.09.2021]

https://www.youtube.com/watch?v=KUPSxJv_iRM [dostęp: 28.09.2021]

Jacek - film dokumentalny o Jacku Kaczmarskim

<https://www.youtube.com/watch?v=HYbwfr-MAyo> [dostęp: 28.09.2021]

www.kaczmarski.art.pl [dostęp: 28.09.2021]

<https://culture.pl/pl/tworca/jacek-kaczmarski> [dostęp: 28.09.2021]

<https://www.fundacja-kaczmarski.org/index.php?tresc=pamieci> [dostęp: 28.09.2021]

<https://www.fundajakaczmarski.org/index.php?tresc=wspomnienie-gajdy2> [dostęp: 28.09.2021]

<https://poezjaspiewana.pl/jacek-kaczmarski-spiewnik> [dostęp: 28.09.2021]

<https://biencycka.com/blog/?p=4810&cpage=1> [dostęp: 28.09.2021]